Wikipedia

Aspidorhynchus

Aspidorhynchus (”kilpikuono”) on sukupuuttoon kuollut viuhkaeväisten kalojen suku, joka eli jura- ja liitukausilla. Fossiileja on löydetty Euroopasta ja Etelämantereelta.

Taiteilijan näkemys

Aspidorhynchus	
Fossiili	
Fossiili	
Keskijurakausi–Myöhäisliitukausi	
PreЄ Є O S D C P T J K Pg N	
Tieteellinen luokittelu	
Domeeni:	Aitotumaiset Eucarya
Kunta:	Eläinkunta Animalia
Pääjakso:	Selkäjänteiset Chordata
Alajakso:	Selkärankaiset Vertebrata
Yläluokka:	Luukalat Osteichthyes
Luokka:	Viuhkaeväiset Actinopterygii
Lahko:	†Aspidorhynchiformes Bleeker, 1859
Heimo:	†Aspidorhynchidae Bleeker, 1859
Suku:	†**Aspidorhynchus** Agassiz, 1843

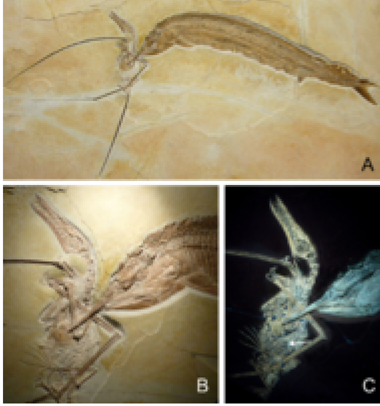
Sisällysluettelo

Kuvaus

Aspidorhynchus oli kapea ja nopea kala joka saattoi kasvaa 60 senttiä pitkäksi. Pitkänomainen leuka oli varustettu terävillä hampailla. Yläleuka oli alaleukaa pidempi ja loppui terävänä piikkinä pään edessä. Sillä oli kova suomupeite ja symmetrinen pyrstöevä. Vaikka se oli suhteellisen samankaltainen kuin nykyiset luuhauet, on sen lähin elävä sukulainen kuitenkin amia.[1]

Ekologia

Useita *Aspidorhynchuksen* fossiileja on löydetty kalkkikivestä, jonka kautta on löydetty ainutlaatuisia yksilöitä. Monessa löydössä on esihistoriallinen lentolisko *Rhamphorhynchus* yhdessä *Aspidorhynchuksen* kanssa. Yhdessä näistä löydöistä *Aspidorhynchus* on pureutunut kiinni *Rhamphorhynchuksen* siipeen. Tällä *Rhamphorhynchuksella* oli myös jäänteitä uskon mukaan, kalasta *Leptolepides* kurkussa. Tästä kappaleesta,

Fossiilinen yksilö WDC CSG 255, *Rhamphorhynchus* jolla on *Leptolepides* kurkussa ja *Aspidorhynchus*, joka on pureutunut kiinni sen vasempaan siipeen.

joka on luetteloitu nimellä WDC CSG 255, on useita teorioita kuinka nvämä kolme yksilöä yhdistyivät toisiinsa. Yhdessä WDC CSG 255:n kuvauksessa vuodelta 2012, tutkijat uskoivat että se tapahtui seuraavalla tavalla: *Rhamphorhynchus* oli äskettäin pyydystänyt *Leptolepideksen* ja lensi sitten maata kohti lähellä vedenpintaa. Sillä välin, kun *Leptolepides* oli matkalla alas kurkusta mahalaukkuun, hyökkäsi suuri *Aspidorhynchus* altapäin vedestä ja pureutuu kiinni *Rhamphorhynchuksen* vasempaan siipeen. Hampaat kiinnittyvät siiven sitkeisiin kuituihin ja kala ei voi pyristellä itseään vapaaksi. *Rhamphorhynchuksen* siipi taipuu vääristyneeseen asentoon, kuten fossiilissa näkyy. Lentolisko oli sitten pudonnut veteen ja vajonnut alas *Aspidorhynchuksen* painon vuoksi. Molemmat olivat sitten kuolleet hapenpuutteeseen. Kala vajosi pohjaan siellä missä oli anoksista vettä (vähähappiseen).[2]

Lähteet

- Dixon, Dougal & Cox, Barry & Savage, R.J.G & Gardiner, Brian: *The Macmillan illustrated encyclopedia of dinosaurs and prehistoric animals*. New York: Collier Books, Macmillan Publishing Company, 1992. ISBN 0-02-042981-9. (englanniksi)

Viitteet

1. Dixon et al. 1992, s. 37
2. Frey, Eberhard & Tischlinger, Helmut: The Late Jurassic pterosaur *Rhamphorhynchus*, a frequent victim of the ganoid fish *Aspidorhynchus*?. *PLoS ONE*, 2012, 7. vsk, nro 3, s. e31945. doi:10.1371/journal.pone.0031945 (https://dx.doi.org/10.1371%2Fjournal.pone.0031945). (englanniksi)